

Серед підлітків є думка, що до повноліття за їх правопорушення відповідають батьки. Але, насправді, це - помилка

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

наступає згідно ст. 22 ККУ з 16 років, а за деякі злочини з 14 років.

Основними видами покарань неповнолітніх є:

- штраф;
- громадські роботи;
- виправні роботи;
- арешт;
- позбавлення волі на певний строк.

Формою реалізації кримінальної відповідальності, яка не пов'язана із застосуванням кримінального покарання, є застосування примусових заходів виховного характеру:

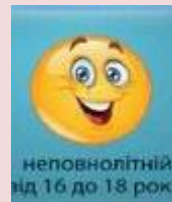
- застереження;
- обмеження дозвілля й встановлення особливих вимог до поведінки неповнолітнього;
- передача під нагляд батьків чи осіб, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічного колективу за його згодою, а також окремих громадян на їхнє прохання;
- покладення на неповнолітнього, який досяг 15-річного віку і має майно, кошти або заробіток, обов'язку відшкодування заподіяних майнових збитків;
- направлення до спеціальної навчально-виховної установи.

ВЕЛИКОАНАДОЛЬСЬКИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ В.С. ФОН ГРАФФА

Психологічна служба

**Правовий поради́ник для студентів,
батьків, викладачів**

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПІДЛІТКІВ

Соціальний педагог

Наталія Пантелєєва

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

наступає згідно ст. 13 КУпАП з 16 років.

Основні види покарань для осіб з 16 до 18 років є:

- зобов'язання публічно попросити вибачення у потерпілого;
- попередження;
- догана або сувора догана;
- передача під нагляд батьків чи осіб, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічного колективу за його згодою, а також окремих громадян на їхнє прохання;
- штраф.

За наступні правопорушення відповідальність на загальних підставах:

- незаконні дії з наркотичними речовинами без мети збуту в невеликих розмірах;
- дрібне розкрадання майна;
- дрібне хуліганство;
- керування ТЗ у стані сп'яніння;
- злісна непокоря працівникам поліції чи їх образа;
- незаконні дії зі зброєю.

Заходи впливу за ст. 24-1 КУпАП:

- попередження;
- штраф;
- позбавлення спеціального права (до 3 років);
- виправні роботи (до 2 місяців);
- адміністративний арешт.

«Незнання закону не звільняє від відповідальності»

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

наступає згідно ст.1179 ЦКУ з 14 до 18 років. Неповнолітня особа відповідає на загальних підставах. У разі відсутності майна, достатнього для відшкодування шкоди, ця шкода відшкодовується батьками або піклувальниками.

Основними видами покарань неповнолітніх є:
- штраф.

ПОРАДИ ЩОДО УНИКНЕННЯ НЕПРИЄМНОСТЕЙ З БОКУ ЗАКОНУ:

1. Не ходи по вулицях один в пізній час без дорослих, не шукай пригод у небезпечних місцях (на будівельних майданчиках, пустирях, у лісосмугах).
2. Не відчиняй двері квартири стороннім людям.
3. Не спілкуйся з підозрілими особами, відмовляйся від їхніх доручень щось кудись віднести або передати на словах.
4. Не наближайся до п'яних та до людей, які поводять себе неадекватно, бо вони можуть бути здатними до непередбачених дій.
5. Не вживай речовин сумнівного або токсичного (клей, ацетон тощо) походження. Пам'ятай, що правопорушення, скоєне в стадії алкогольного чи наркотичного сп'яніння, обтяжує вину.
6. Не носи з собою предмети (ніж, кийок тощо), наявність яких може викликати підозру.

7. Не будь надто впевненим у своїй силі, у сумнівній ситуації краще звернися за допомогою до дорослих.

ЯК ТРЕБА СЕБЕ ПОВОДИТИ, ЯКЩО ТЕБЕ ЗАТРИМАЛИ ПРАЦІВНИКИ ПОЛІЦІЇ:

1. Не тікай та не чини опір працівникам поліції.
2. У якій би ролі ти не потрапив до поліції (свідка, потерпілого, правопорушника), твої права повинні відстоювати твої законні представники, насамперед батьки чи особи, що їх замінюють.
3. Будь чемним із працівниками поліції, не намагайся їх залякувати своїми «впливовими» знайомствами.
4. Знай свої права. Вимагай від працівників поліції пояснення причин твого затримання та обов'язкового роз'яснення твоїх прав.
5. Не бреш, якщо не хочеш говорити правду. Краще мовчи - ти маєш на це право.
6. Обов'язково повідомляй працівникам поліції своє прізвище, ім'я, по батькові, дату народження та домашню адресу. Якщо ти приховуєш ці відомості і твої батьки через це не будуть знайдені, тебе можуть помістити до дитячого приймальника-розподільника на 30 діб. Триваліше затримання (арешт) можливе тільки з санкції (дозволу) прокурора. Наприклад, коли неповнолітнього затримано на місці злочину.

ЯКЩО СТАЛОСЯ ТАК, ЩО ТЕБЕ ЗАТРИМАЛИ ПРАЦІВНИКИ ПОЛІЦІЇ, ЗАПАМ'ЯТАЙ:

1. Працівники поліції мають право затримати підозрілого неповнолітнього тільки на 3 години для з'ясування його особи.
2. При складанні протоколу про затримання краще бути ввічливим, давати правдиву інформацію про себе (прізвище, ім'я, свій вік та адресу). Це дозволить швидше знайти твоїх батьків, які є твоїми законними представниками.
3. Дуже важливо, щоб протокол затримання був оформлений правильно. Тому перед тим, як підписати протокол, уважно прочитай його, бажано запам'ятати його зміст, а також дату та час твого затримання.
4. Про свої потреби та права бажано вести розмову зі співробітником кримінальної поліції у справах неповнолітніх.
5. Тобі зобов'язані, у разі необхідності, надати медичну допомогу, ти маєш право зателефонувати батькам.
6. Тебе не мають права тримати в камері попереднього слідства разом із дорослими.
7. Поліція не має права допитувати тебе без присутності твоїх батьків, адвоката, педагога, які є твоїми законними представниками. Затримувати тебе мають право не більше ніж на 8 годин після з'ясування твоєї особи.

8. У разі скоєння тобою правопорушення, через 72 години тобі має бути пред'явлено звинувачення.

Але не забувай, що за постановою прокурора тебе можуть помістити і до слідчого ізолятору.

9. У слідчому ізоляторі неповнолітні мають перебувати окремо від дорослих.